

**A TUDOMÁNY, AZ OKTATÁS ÉS A
KÖZGYŰJTEMÉNYI KISZOLGÁLÁS ÚJ
INFORMATIKAI SZINERGIÁI**

**NETWORKSHOP 2026
35. Országos Informatikai Konferencia**

**2026. március 31–április 2.
Debreceni Egyetem, Debrecen**

Szerkesztette: Tick József, Kokas Károly, Holl András

**HUNGARNET Egyesület
Budapest, 2026**

HUN-REN
Magyar Kutatási Hálózat

NETWORKSHOP

Szerkesztette: Tick József, Kokas Károly, Holl András

Tipográfia és tördelés: Vas Viktória

Korrektúra: Danyi Melinda

Angol nyelvi lektor: Lukács Katalin

Networkshop 2026 konferencia előadásainak közleményei

Debreceni Egyetem, Debrecen

2026. március 31–április 2.

ISBN 978-615-6792-29-7

DOI: <https://doi.org/10.31915/NWS.2026>

Kiadja a HUNGARNET Egyesület
az MTA Könyvtár és Információs Központ közreműködésével

Budapest

2026

Borítókép: [freepik.com](https://www.freepik.com)

NEMZETKÖZI ADATBÁZISOK REKORDJAINAK INTEGRÁLÁSA AZ SZTE DISCOVERY RENDSZERÉBE

INTEGRATION OF INTERNATIONAL DATABASE RECORDS INTO THE SZTE DISCOVERY SYSTEM

Hoczopán Szabolcs

szabolcs.hoczopan@ek.szte.hu

ORCID: [0000-0002-7892-9974](https://orcid.org/0000-0002-7892-9974)

SZTE Klebelsberg Könyvtár és Levéltár

Nagy Róbert

Monguz Információtechnológiai Kft.

Rózsa Patrik

Monguz Információtechnológiai Kft.

Absztrakt

Az SZTE Klebelsberg Könyvtár és Levéltár 2026 elején indítja el a Monguz Információtechnológiai Kft.-vel közösen fejlesztett discovery rendszerét. A fejlesztés eredeti célja a könyvtár által gondozott rendszerek – például a katalógusok, repozitóriumok, valamint az OJS és OMP platformok – adatainak integrálása és közös kereshetőségének biztosítása egyetlen keresőfelületen. A fejlesztés következő lépése egy teljes körű discovery rendszer kialakítása az előfizetett nemzetközi adatbázisok bibliográfiai rekordjainak és teljes szövegű hozzáféréseinek integrálásával. Az így létrejövő keresőrendszer képes a felhasználói információkeresési igények széles körű kiszolgálására, valamint a különböző adatforrások egységes elérésének biztosítására, jelentősen megkönnyítve a tájékozódást a hagyományos könyvtári állományok és az online dokumentumok között.

Abstract

The Klebelsberg Library and Archives of the University of Szeged will launch its discovery system, developed in collaboration with Monguz Information Technology Ltd., in early 2026. The original goal of the project is to integrate the data of the systems maintained by the library – including catalogs, repositories, and the OJS and OMP platforms – and to provide unified access to them through a single search interface.

The next phase of the development is the implementation of a comprehensive discovery system through the integration of bibliographic records and full-text access links from subscribed international databases.

The resulting search system is intended to support a wide range of user information needs while providing unified access to heterogeneous data sources, significantly facilitating navigation between traditional library collections and online documents.

Kitekintés

A digitális információs környezet rohamos fejlődése alapjaiban alakította át a könyvtárak szerepét és a felhasználók információkeresési szokásait. Az online tartalmak mennyiségének elsöprő növekedése, a különböző adatbázisok, repozitóriumok és elektronikus források sokfélesége, egyre összetettebbé teszi az információkhoz való hozzáférést. Ebben a környezetben a hagyományos könyvtári katalógusok már nem képesek önmagukban kielégíteni a felhasználói igényeket, hiszen jellemzően csak a könyvtár saját állományára korlátozódnak, és nem biztosítanak egységes hozzáférést a különböző típusú digitális tartalmakhoz.

A felhasználók elvárásait nagymértékben formálták a nagy, kereskedelmi keresőmotorok használata, amelyek egyszerű, gyors és átfogó keresési élményt kínálnak. Ennek következtében a könyvtárakkal szemben is megjelent az igény arra, hogy hasonlóan intuitív és hatékony eszközöket biztosítsanak az információkereséshez. A discovery jellegű keresőrendszerek erre a kihívásra adnak választ. Olyan integrált felületek, amelyek képesek egyetlen keresőmezőből elérhetővé tenni a könyvtár különböző forrásait, beleértve a nyomtatott dokumentumokat, digitális tartalmakat, elektronikus folyóiratokat, e-könyveket és külső adatbázisokat is.

E rendszerek egyik legnagyobb előnye az egységes keresési élmény megteremtése. A felhasználóknak nem szükséges külön-külön adatbázisokban keresniük, hanem egyetlen felületen, egyszerre férhetnek hozzá a releváns információk széles köréhez. Emellett a discovery rendszerek fejlett keresési algoritmusokat, relevanciaalapú rangsorolást és széles körű szűkítési lehetőségeket kínálnak, amelyek jelentősen javítják a keresés hatékonyságát.

A discovery rendszerek bevezetése nem csupán technológiai fejlesztést jelent, hanem szemléletváltást is a könyvtári keresőszolgáltatások terén, ahol a hangsúly a felhasználóközpontúság felé tolódik, és a cél a lehető leggyorsabb és legkényelmesebb ("Google-szerű") hozzáférés biztosítása a releváns, főleg tudományos információkhoz.

SZTE Discovery előzmények

Az SZTE Klebelsberg Könyvtár és Levéltár hosszabb ideje törekszik egy minden könyvtári forrás keresésére alkalmas, valódi discovery rendszer kialakítására. A nemzetközi és hazai trendekkel összhangban célunk, hogy az olvasóknak a szakirodalom keresése során minél kevesebb különálló keresőfelületet kelljen használniuk. Manapság már alapvető felhasználói elvárás, hogy egyetlen keresőrendszer biztosítsa a könyvtári tartalmak minél teljesebb körű elérését.

A fejlesztési folyamat kezdetén ugyanakkor szükséges volt egy fontos korlátozás megfogalmazása. Nyilvánvalóvá vált, hogy a discovery rendszerekben elsősorban a klasszikus könyvtári dokumentumtípusok, például könyvek, e-könyvek és tudományos publikációk integrált keresése valósítható meg hatékonyan. Korábbi kísérleteink során a teljesség igényével olyan adatbázisokat is integráltunk, amelyek szócikk-alapú rekordstruktúrával rendelkeztek (például EBM-adatbázisok¹). Az ilyen rendszerekből származó, rendkívül nagy számú, külön tételként kezelt rekord azonban nagy mértékben rontotta a találati listák áttekinthetőségét, gyakorlatilag használhatatlanná téve a szüretlen eredményhalmazt. Ennek tapasztalatai alapján a továbbiakban eltekintettünk az ilyen típusú források integrálásától.

A discovery rendszer fejlesztése során több részeredményt is sikerült elérni, azonban az eddigi megoldások mindegyike tartalmazott hiányosságokat: vagy az állomány nem volt teljesszűrésűen lefedve, vagy a rendszer nem biztosította a szükséges funkcionalitást. Elkészült például a repozitóriumok VuFind-alapú közös keresője², amely azonban nem tartalmazta sem a könyvtári katalógust, sem az előfizetett online forrásokat. A katalógusba integrált KBART-metaadatok révén ugyan megjelentek az előfizetett források³, azonban ezek nem cikk- vagy könyvfejezet-szinten voltak kereshetők.

Egy későbbi megoldás során az előfizetett discovery rendszerbe a katalógus rekordjai is integrálásra kerültek (és tervben volt a repozitóriumok bevonása is), azonban ez a rendszer nem támogatta a személyre szabott funkciókat, például a kölcsönzési műveleteket. További kísérletként az akkori Bodza-alapú webkatalógusba integráltuk az EBSCO Discovery Service API-t. Elméletileg ez a megoldás már közel állt egy egységes keresőfelület megvalósításához, mivel a katalógus és az előfizetett források egy felületen jelentek meg. A gyakorlatban azonban a katalógus nem tudta megfelelően kezelni az EDS által szolgálta-

1 Evidence Based Medicine

2 Digitalizált tartalmaink közös keresője VuFind alapokon az SZTE Klebelsberg Könyvtárban
Farkas, Richárd és Sándor, Ákos (2020) Digitalizált tartalmaink közös keresője VuFind alapokon az SZTE Klebelsberg Könyvtárban. In: Networkshop 2020. Országos Online Konferencia. 2020. szeptember 2–4. HUNGARNET Egyesület, Budapest, pp. 22–32. ISBN 9786150103761. <https://doi.org/10.31915/NWS.2020.3>

3 Hoczopán Szabolcs: Online források a hagyományos katalógusokban. In: TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI TÁJÉKOZTATÁS 66 : 9 pp. 464–466., 3 p. (2019)
URL: <https://journals.bme.hu/tmt/article/view/35069>

tott, heterogén minőségű rekordok nagy mennyiségét, így a rendszer nem bizonyult alkalmasnak szélesebb körű alkalmazásra.

Qulto Discovery

2025-ben, RRF pályázati keretben indult el egy új discovery rendszer fejlesztése a Monguz Információtechnológiai Kft. bevonásával. Az épülő rendszerrel szemben alapvető követelmény volt, hogy képes legyen adatcserére a könyvtár valamennyi meglévő keretrendszerével. Ennek megfelelően integrációt kellett biztosítani a Corvina könyvtári katalógussal, az EPrints-alapú teljes szövegű repozitóriumokkal, az Omeka-alapú multimédia repozitóriummal, az Invenio adatrepozitóriummal, valamint az Open Journal Systems és az Open Monograph Press platformokkal.

A belső rendszerek integrációján túl elengedhetetlen volt az előfizetett adatbázisokból származó, folyamatosan bővülő tartalmak bevonása is, amely API-alapú kapcsolaton keresztül valósult meg. A különböző adatforrások eltérő metaadatsémáinak összehangolása jelentős kihívást jelentett, amelynek részleteit kollégáim külön publikációja tárgyalja⁴.

A fejlesztési folyamat kezdetén nemzetközi példák elemzésére is sor került. A vizsgálat során elsősorban nem a technikai megvalósításra, hanem a felhasználói élményre, a funkciók elrendezésére és a felület kialakítására helyeztük a hangsúlyt. A leginkább követendő példának az Oxfordi Egyetem SOLO⁵ nevű, Primo-alapú discovery rendszere bizonyult. A rendszer letisztult felülete, valamint a különböző forrásokból származó találatok magas szintű integrációja olyan felhasználói élményt biztosít, amelyben az eltérő adatforrásokból érkező rekordok közötti különbségek csak szakértői szemmel érzékelhetők.

Az új relevancia szerinti rendezés

Az új discovery rendszer fejlesztése során kiemelt feladat volt a relevancia szerinti rendezés újragondolása és finomhangolása. A rendszer alapját képező Qulto-katalógus ezen a téren korábban nem nyújtott megfelelő teljesítményt, ugyanakkor egy több adatforrást integráló keresőrendszer esetében a használhatóság alapvetően a keresőmotor minőségén múlik.

Az új relevancia szerinti rendezés egy pontszámítási algoritmuson alapul. Az alapértelmezett pontszámot több tényező határozza meg. Egyrészt minél többször fordul elő a keresőkifejezés egy adott rekordban, annál magasabb pontszámot kap. Másrészt az is befolyásolja az értéket, hogy a találat milyen mezőben jelenik meg: a rövidebb karaktárszámú mezőkben (például cím) történő előfordulás nagyobb súlyt kap, mint a hosszabb mezők-

4 Zeller Rozália, Farkas Richárd: Repozitóriumok integrációja, metaadat konverziók az SZTE Discovery rendszerébe. In: Networkshop 2026 Országos Informatikai Konferencia.....

5 https://solo.bodleian.ox.ac.uk/discovery/search?vid=44OXF_INST:SOLO (2026.05.07)

ben való egyezés. Például az „Ady” keresőkifejezés esetén az a rekord, amelynek a címe „Ady”, magasabb pontszámot kap, mint az, amelynek a címe „Ady Endre szerelmei”.

Az alapértelmezett pontszámítás egy további súlyozási mechanizmussal került kiegészítésre. Ennek segítségével lehetőség van arra, hogy a keresőkifejezés bizonyos, előre meghatározott indexekben való előfordulása többletsúlyt kapjon. A konfiguráció során ki kellett jelölni azokat az indexeket, amelyeket kiemelten fontosnak tartunk, és ezekhez relatív súlyértékeket kellett rendelni. Például a „szerző” indexhez 100-as, a „cím” indexhez 50-es súly rendelhető. Ennek eredményeként, ha a keresőkifejezés a szerző mezőben is szerepel, a rekord sokkal előrébb kerül a találati listában, mint azok, ahol az egyezés csak kevésbé releváns mezőkben található.

A relevancia befolyásolásának további lehetősége, hogy nemcsak a felhasználó által megadott keresőkifejezésekhez, hanem előre definiált, fix feltételekhez is rendelhetők súlyok. Így például meghatározható, hogy azok a rekordok, amelyek a „lelőhely” mezőben tartalmazzák a „Klebsberg Könyvtár” értéket, többletsúlyt kapjanak. Ezzel biztosítható, hogy a helyi állomány példányai a találati lista elején jelenjenek meg. Hasonló módon kiemelhetők például a nyomtatott dokumentumok vagy a távolról elérhető elektronikus tartalmak is.

A végső pontszám az alapértelmezett relevanciaérték és a konfiguráció során megadott súlyok kombinációjából adódik, amely meghatározza a találati lista sorrendjét.

Olvasói műszerfal

A discovery rendszer nemcsak az adatforrások integrált keresését biztosítja, hanem a személyre szabott felhasználói funkciókat is egységes felületen teszi elérhetővé. Bejelentkezést követően az olvasók megtekinthetik személyes adataikat, kölcsönzött dokumentumaikat, valamint egy felületen elérhetővé válik valamennyi SZTE-s könyvtári tagságuk és kölcsönzésük.

A felhasználói felület csempékre épülő struktúrát alkalmaz. Két fő csempetípus különíthető el: az úgynevezett „okos csempék”, valamint az „ugrópont” csempék.

Az okos csempék egy-egy konkrét funkció köré szervezett modulok. Ide tartozik például az elektronikus olvasójegy, amely vonalkódos és arcképes azonosítást tesz lehetővé, és alkalmas a könyvtári azonosítás kiváltására. Az olvasójegyén keresztül nyomon követhetők a kölcsönzések, valamint a folyamatban lévő és átvehető raktári kérések a különböző fiókkönyvtárakban.

A „könyvespolc” nevű okos csempe lehetőséget biztosít a találati listában megjelent dokumentumok mentésére és rendszerezésére. A felhasználók a kiválasztott rekordokat egyéni mappákba (listákba) rendezhetik, amelyeket a találati lista és a rekordnézet felől egyaránt elérhetnek. A mappák láthatósága különböző módokon szabályozható: lehetnek teljesen privátak, jelszóval megosztottak vagy nyilvánosan elérhetőek. Ez a funkció lehetősé-

get teremt arra, hogy például az oktatók a kötelező irodalmat dinamikusan, a hozzáférési információkkal együtt osszák meg hallgatóikkal.

A harmadik kiemelt okos csempe a „munkafüzet”, amely a saját tartalmak – például repozitóriumi dokumentumok vagy elektronikus kiadványok – aktív feldolgozását támogatja. A rendszerben ezek a dokumentumok nem csupán metaadat-szinten érhetőek el, hanem teljes szövegükben indexelve vannak, így lehetőség nyílik könyvjelzők elhelyezésére, jegyzetelésre és szövegkiemelésre. A munkafüzet csempében a felhasználók áttekinthetik saját jegyzeteiket és módosított dokumentumaikat.

A webes tartalom megjelenítés az IIF⁶ (International Image Interoperability Framework) nyílt szabványcsaládra épül, amely lehetővé teszi nagy felbontású digitális képek egységes megjelenítését és kezelését.

További személyre szabott elemek közé tartozik a „korábban megtekintett dokumentumok” listája, valamint a korábbi keresések alapján generált ajánlórendszer. Ezek dinamikusan, a felhasználói aktivitás függvényében alakulnak.

Az ugrópont csempék ezzel szemben nem konkrét funkciókat valósítanak meg, hanem tartalmi és navigációs elemeket jelenítenek meg. Ezek segítségével a könyvtár különböző információkat, híreket és linkeket oszthat meg a felhasználókkal. Az ugrópont csempék egyik fontos sajátossága, hogy tartalmuk felhasználói csoportonként differenciálható. A könyvtár különböző célcsoportjai – például kutatók, hallgatók vagy külső olvasók – eltérő, számukra releváns tartalmakat kaphatnak. A jelenlegi tervek szerint a felhasználók három fő csoportba kerülnek besorolásra: kutatók, hallgatók és egyéb felhasználók. Ez a felosztás még kezelhető adminisztrációs terhelést jelent, mégis biztosítja a tartalmak megfelelő szintű testreszabását.

A Summon API integrációja

Az előfizetett források rekordjainak integrációja a ProQuest Summon rendszerén keresztül, API-alapú kapcsolattal valósult meg. A Summon API integrálása egy, a miénkhez hasonló egyedi fejlesztésű könyvtári discovery rendszerbe jelentős technológiai kihívást jelentett. Bár a szükséges API-kulcs és a dokumentáció rendelkezésre állt, a külső rendszer működésének beillesztése nem pusztán adatlekérdezési feladat volt, hanem komplex architekturális tervezést igényelt.

Az alábbiakban a fejlesztés során felmerült legfontosabb problémákat és az ezekre adott megoldásokat ismertetjük.

6 <https://iif.io/> (2026.05.07)

Autentikáció és lekérdezés

A Summon API használatához az érvényes API-kulcs mellett egy speciális digitális aláírás (digest) előállítására is szükség van, amely a lekérdezési paraméterekből képződik. A HTTP-fejlecek összeállítása szigorúan meghatározott formátumot követel meg: tartalmaznia kell az API URL-t, a pontosan formázott aktuális dátumot, a generált digitális aláírást, valamint a JSON formátum megadását.

A keresési paraméterek kezelése szintén számos sajátosságot mutatott. Az olyan paraméterek, mint például az *s.q* (kulcsszavas keresés), az *s.ff* (facetták) vagy az *s.sort* (rendezés), több esetben nem egyértelmű működést eredményeztek. Külön problémát jelentett, hogy ha egy paraméter explicit módon megadásra került, akkor a hozzá tartozó összes kapcsolódó paramétert is kötelező volt definiálni, még abban az esetben is, ha egyébként rendelkezik alapértelmezett értékkel. Ennek elmulasztása hibás vagy hiányos eredményhalmazhoz vezetett.

A lapozás implementálásakor további korlátozással kellett számolni: a rendszer legfeljebb 1000 találat lekérését teszi lehetővé. Ez azt jelenti, hogy hiába alkalmazható például 50-es oldalméret és 50 oldal, a két érték szorzata már meghaladja a lekérdezési limitet, ami hibát eredményez.

A facetták kezelése szintén összetett feladatnak bizonyult. Elkülönítve kellett kezelni a facetták megjelenítési nevét és technikai azonosítóját, továbbá külön figyelmet igényelt a több feltétel egyidejű alkalmazása során az ÉS/VAGY logikai kapcsolatok helyes felépítése.

A szervertől válaszként kapott, nagyméretű JSON-adathalmazból céltudatosan kellett kiválasztani azokat az adatokat, amelyek a felhasználói megjelenítés szempontjából relevánsak (például találatok száma, facettaértékek, oldalszám, nyelvi adatok).

A rendszerek architektúráis összehangolása

A legnagyobb kihívást az jelentette, hogy egy eltérő struktúrájú külső rendszer találatai úgy jelenjenek meg, hogy azok illeszkedjenek a már megszokott felhasználói élményhez. Ez kétirányú megközelítést igényelt.

Egyrészt biztosítani kellett, hogy a felhasználó által megadott keresési feltételek megfelelően transzformálhatók legyenek a Summon API által elvárt paraméterekre. Másrészt a visszakapott találatokat úgy kellett megjeleníteni, hogy azok illeszkedjenek a meglévő discovery felület működéséhez.

Az integráció során arra a következtetésre jutottunk, hogy a Summon API-ból érkező találatokat célszerű a helyi adatforrásokból származó találatoktól elkülönítve kezelni. Ez a megoldás biztosítja a szűrés, a rendezés és a lapozás kiszámítható és stabil működését.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a felhasználó által indított keresés egy kiterjesztéssel kerül továbbításra az API felé, és az eredmények egy külön találati listában jelennek meg, ugyanazon keresési kontextuson belül.

Az így kialakított megoldás egy aggregátoralapú architektúrát eredményezett, amely a jövőben több külső forrás egyidejű lekérdezését is lehetővé teszi. A fejlesztés egyik legfontosabb technológiai hozadéka az új, SPA⁷ (single-page application)-alapú technológia bevezetése, amely hosszabb távon a teljes discovery rendszer modernizációjának irányát jelöli ki.

További kihívást jelentett a klasszikus értelemben vett részletes rekordnézet hiánya. A Summon rendszerben nem létezik hagyományos rekordoldal; ehelyett egy permalinken keresztül elérhető, egyelemű találati lista szolgál a részletes megjelenítés alapjául. Ennek kiváltására egy saját fejlesztésű „Quick Look” (gyorsnézet) funkció került bevezetésre, amely lehetővé teszi, hogy a felhasználók a találati lista elhagyása nélkül férjenek hozzá a bővebb metaadatokhoz, például tárgyszavakhoz, DOI-azonosítóhoz, ISBN-adatokhoz vagy a befoglaló folyóirat adataihoz.

A megjelenítés tervezése során figyelembe kellett venni azt is, hogy bizonyos mezők, különösen az absztraktok, tárgyszóláncok jelentős terjedelműek lehetnek. Ezen adatok teljes megjelenítése a találati listában rontaná az áttekinthetőséget. Jelenleg mindkét mező a gyorsnézet funkción belül, alapértelmezetten összecsukott formában jelenik meg, ugyanakkor a felhasználók igény szerint lenyithatják és teljes terjedelmükben megtekinthetik azokat.

A Summon API tartalmi finomhangolása

A bevezetés során további kihívást jelentett az API által szolgáltatott tartalom megfelelő szűrése. Kezdetben feltételeztük, hogy a Summon natív felületén beállított konfigurációk automatikusan érvényesülnek az API-n keresztül is. A gyakorlatban azonban ez nem bizonyult helytállónak.

Az első tesztek során nagy számban jelentek meg olyan rekordok, amelyekhez az intézmény nem rendelkezett hozzáféréssel. Mivel ezekhez nem tartozott tényleges teljes szövegű elérés, a felhasználói élmény jelentősen romlott. További nehézséget jelentett, hogy a rekordok egységesen az Ex Libris 360 Link linkfeloldó URL-jét tartalmazták, ami megnehezítette az egyes adatforrások azonosítását.

A probléma megoldására az API oldalon egy úgynevezett „inHolding” szűrő került bevezetésre, amely már az intézményi előfizetésekhez igazította a visszaadott rekordok körét. Ez azonban újabb problémát vetett fel: számos előfizetett adatbázis – például a Scopus, a MathSciNet vagy a Web of Science – csak bibliográfiai rekordokat tartalmaz, teljes szövegű hozzáférés nélkül.

7 https://en.wikipedia.org/wiki/Single-page_application (2026.05.07)

Ezeknek a rekordoknak a megjelenítése technikailag indokolt, azonban felhasználói szempontból félrevezető lehet, mivel a rekordhoz nem tartozik közvetlen hozzáférés. A helyzetet tovább bonyolítja, hogy a linkfeloldó ezekhez az esetekhez is teljes szövegre mutató hivatkozást generál, amely nem minden esetben vezet ténylegesen elérhető tartalomhoz.

Ennek kezelésére egy további szűrési lépés került bevezetésre, amely kizárólag azokat a rekordokat engedi megjelenni, amelyekhez a Summon tudásbázis szerint is rendelkezésre áll teljes szövegű hozzáférés. Bár ez a megoldás a találatok teljességének bizonyos mértékű csökkenésével jár, számottevően javítja a felhasználói élményt, mivel elkerülhetővé teszi a hozzáférhetetlen tartalmakból adódó félreértéseket.

A relevancia szerinti rendezés tekintetében nem volt szükség további beavatkozásra, mivel a Summon API saját, fejlett rangsorolási mechanizmussal rendelkezik, amely a natív felülettel azonos találati listát biztosít.

Fontos tapasztalat volt továbbá, hogy a korábbi API-megoldásokkal szemben a Summon rendszer már eleve válogatott, jó minőségű rekordokat szolgáltat. A beépített duplumszűrés, valamint a további szűrési mechanizmusok révén a kezelendő rekordmennyiség is megfelelő keretek között maradt.

Fejlesztési tervek

Az API találati lista jelenleg dokumentumtípus, tárgyszó, tudományterület és forrásadatbázis szerinti dedikált facettákkal szűrhető. A közeljövőben a szűrési lehetőségeket egy „Lektorált” és egy „Open Access” facettával kívánjuk bővíteni.

Az Open Access szűrő lehetővé tenné, hogy az API-találatok közül az egyetemi hálózaton kívülről is egyszerűen azonosíthatók legyenek az autentikáció nélkül elérhető dokumentumok. Emellett ez a funkció ma már gyakorlatilag alapelvárásnak tekinthető a korszerű tudományos keresőrendszerekben.

A „Lektorált” facetta ezzel szemben a szakmailag ellenőrzött tartalmak gyors szűrését támogatná, segítve a felhasználókat a releváns tudományos publikációk azonosításában.

Rekordszinten szintén több fejlesztést tervezünk. A jelenlegi implementációban például a publikációk évfolyamadata nem minden esetben jelenik meg a folyóiratszám mellett, továbbá az API-ból érkező oldalszám adatok esetében szeretnénk a kezdő és záró oldalszámokat is megjeleníteni a találati listában.

A hivatkozási adatok jelenleg kizárólag a Web of Science API-n keresztül érhetők el. Ezek lehetővé teszik, hogy a felhasználók gyors áttekintést kapjanak arról, hogy az adott publikáció milyen mértékben jelent meg a tudományos diskurzusban. A jövőben a Web of Science adatait Scopus idézettségi adatokkal is ki kívánjuk egészíteni.

Emellett célunk egy alternatív metrikai rendszer integrálása is, amely nem kizárólag a klasszikus idézettségi mutatókat, hanem az online tudományos jelenlétet és társadalmi

visszhangot is képes mérni. Jelenleg a Dimensions Badge és az Altmetric megoldásait vizsgáljuk abból a szempontból, hogy melyik integrálható hatékonyabban a discovery rendszer rekordszintű eszközkészletébe.

Természetesen a teljes discovery rendszer finomhangolása a bevezetést követően is folyamatos marad. A jelenlegi webkatalógus leváltását követően az olvasói visszajelzések várhatóan kiemelt szerepet játszanak majd a rendszer további fejlesztési irányainak meghatározásában.

Összegzés

A bemutatott fejlesztési folyamat jól mutatja, hogy egy valóban integrált discovery rendszer kialakítása nem pusztán technológiai feladat, hanem folyamatos kompromisszumok és ismétlődő döntések sorozata. A különböző adatforrások eltérő struktúrája, a metaadatok minőségének változatossága, valamint a külső rendszerek korlátai mind olyan tényezők, amelyek komolyan befolyásolják a végeredményt.

A fejlesztés során szerzett tapasztalatok alapján egyértelművé vált, hogy a „minden egyben” típusú keresés csak bizonyos határok között valósítható meg hatékonyan. A túlzottan heterogén tartalom integrálása könnyen a felhasználói élmény rovására mehet, ezért kulcsfontosságú a tudatos szelekció és a megfelelő szűrési mechanizmusok kialakítása.

A Summon API integrációja rávilágított arra is, hogy a külső szolgáltatások beépítése nem csupán technikai kérdés, hanem jelentős mértékben befolyásolja a felhasználói percepciót is. A hozzáférhető és nem hozzáférhető tartalmak megkülönböztetése, valamint a találati listák érthetősége kritikus tényezők a rendszer elfogadottsága szempontjából.

A relevancia szerinti rendezés finomhangolása, valamint a személyre szabott funkciók bevezetése egyértelműen hozzájárult a rendszer használhatóságának javításához. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a felhasználók számára nem feltétlenül a források teljes körű lefedettsége a legfontosabb, hanem az, hogy gyorsan és megbízhatóan jussanak el a számukra valóban releváns tartalmakhoz.

A kialakított architektúra, különösen az aggregátor jellegű megközelítés és az SPA-alapú fejlesztési irány, megfelelő alapot biztosít a rendszer további bővítéséhez. A jövőben lehetőség nyílik további külső források integrálására, valamint a felhasználói felület és a keresési funkciók további finomítására⁸.

Összességében elmondható, hogy a discovery rendszer fejlesztése nem tekinthető lezárt projektnak, hanem egy folyamatosan fejlődő szolgáltatás, amely a felhasználói igények, valamint a technológiai környezet változásaihoz igazodva alakul tovább.

8 <https://discovery.bibl.u-szeged.hu/> (2026.05.07.)